

EDINOST

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinosti je moč

«EDINOST» izhaja vsako saboto zjutraj; cena za vsa leta je 4 gld. 40 kr., za polu leta 2 gld. 20 kr., za štiri leta 1 gld. 10 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v tržnicah v Trstu po 7 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 8 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema **Opravištvo** v Zonta 5.

Vsi dopisi se pošiljajo **Uredništvu** v **via S. Lazzaro**. Tip. Huala; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Literari (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cen; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Za slovenski narod.

«Ljudstvo brez narodnega duha ne gospodari nad drugimi, nego jim služi.»
«Ljublj. Zvon» II. str. 27.

Po stoletnih krvavih bitkah, katere so bili naši slavni pradedje proti krvoločnemu Turčinu v obrambo domovine, zasijala je tudi nam Slovincem na daljnem obnebi našega političnega življenja zvezdica upanja, katera nam je do neke dobe le skromno razsvetljevala pot našega nadaljnjega narodno-političnega življenja.

Pod vladjo cesarja Jožefa II. se je v vse lepšji svetlobi zopet na novo prikazala ta zvezda, katera je prve pisatelje in buditelje naroda tistega časa, kakor: Žiga Zois, Vodnika, Linhart, Kopitarja I. t. d. vodila po poti delovanja v prid in blagost slovenskega naroda.

In ti možje voditelji, kateri so se večinoma narodili izmež preprostega naroda — kmetiškega stanu, ozirli so se z vsem zaupanjem v to bliščečo zvezdo, ter v blagost svojega naroda porabili njeno blagodejno moč.

Tako je v pravem pomenu besede — prvi vodnik in pesnik slovenskega naroda — Vodnik, porabeč ugodno priliko, slovenskemu narodu, kateri je takrat še v zibelki zaspanosti in nepoznanja svoje velike vrednosti počival, zaklical: Slovenec! tvoja zemlja je zdrava, za pridne nje lega naj prava I. t. d.

Blagi mož je dobro poznal pravi poklic in potrebe svojega naroda, zatorej je bil tudi prvi njegov klic do njega, naj se vzdrži ter napreduje v gnetnem in bitvenem položju. In ta klic njegov ni bil zaman; narod, začuvši mile glasove svojega materinega jezika, povzdignol je trudno od stoletnega jarma tujstva vpogneno glavo, ter iz globočine srca vzdahol: ali je res, ali je mogoče!

In na ta klic slavnega vodnika, zavedel se je narod slovenski svoje velike vrednosti; spoznal je svoj vzvišeni poklic, svoje velikanske duševne darove, svoje talente, kateri so do sedaj zakopani ležali, ne prinašajoči mu ni najmanjših obrestih, ter začel se gibati, svoje velike duševne darove obrestonosno nalagati, ter delati v prosep in povzdigo občnega blagostanja, omike in napredka. Ali nekaj je bilo, kar je slovenskemu narodu še vedno kakor črn oblak zakrivalo solnce svetlo luč, katera bi mu svetila po poti njegovega zapričete delovanja, in ta oblak je bil premajhna samozavest in premalo zaupanja v samega sebe. Žalibog, da je ta pogršek milemu narodu slovenskemu uže v takratni dobi premnogo škodoval, ter do

današnjega dne mnogo slabih nastopkov za seboj pustil.

Ali Bogu hvala, v njegovih sreih je vendar zmirom tla prava goreča domovinska ljubezen, in za to ljubezen, katero mu je stvarnik v večji meri, nego marsikateremu drugemu narodu, podelil, poplačal ga je tudi obilo. Postal mu je sredi temote in nezvesti — prave duševne suše — učenika, kateri se mu je iz njegove srede, iz njegove krvi, iz njegovih sinov rodil, ter mu 1843. l. prižgal luč svojih »Novic«, katerih svetloba je čudežno razpodila temni oblak poprejšnje nesamozvesti, ter vodila narod slovenski do cilja in konca njegove zadače.

Da, še danes zajemlje slovenski narod iz nedosežne globočine studenca njegove modrosti, učenosti in vsestranske izobraženosti. Imajoč pa, vzlasti poslednjo lastnost popolnoma v svoji oblasti, bilo mu je tedaj tem lažje na kmetijsko-gospodarskem in političnem polju delovati v blagostanje naroda.

In slavni mož ni le slovenskega naroda vzbudil iz mnogoletnega spanja, postavil ga je tako rekoč na noge, dal mu delo v roko, ter mu sam pokazal, kako naj dela, ako hoče kdaj dospeti do večje stopinje popolnosti, na katero so drugi narodi uže zdavnej dospeli.

Zraven kmetiškega poduka pa mož ni bil pozabil tudi na duševni poduk; tudi na tem polju se je skazil skušenega in učenega narodnega apostola.

Ko je kmetič v potu obraza trudil se in obračal grudo zemlje, pripovedoval mu je lepe in podučne povesti, ter mu sem ter tja kako pesenco zapel. Povedal mu je tudi, ako prav je ubog trpin, mučič se od zore do mraka, da je venjar tudi on človek in ima pravico do vseh mu prirojenih, po božjem in človeškem zakonu mu pripadajočih pravic.

Učil ga je ljubiti svoj materini jezik, kazal mu njegovo veljavo in lepoto, ter učil ga tudi zaničevati tiste, kateri zaničujejo njega in njegov jezik. — Učil ga je na dalje tirjati svoje svete narodne pravice, ter se dostojno in pošteno poganjati za svojo sveto narodno pravo; s kratka: učil je narod v vseh, ne le v kmetiških ali gospodarskih zadevah, temuč lomil mu je tudi tečni duševni kruh, in vzbujal v njem narodnega duha, na katerega perutah naj bi se povzdignol v višavo navdušenosti in spoznanja vsega dobrega in koristnega.

Z veseljem moramo pa zabelježiti, da seme, katero je sejal, ni padlo na golo skalo, ampak v rodovitno zemljo, ter doneslo tisočerni sad. Narod se je vzbudil, začel je pošiljati v šolo svoje sinove, kateri so mu vrnovi se iz šole

bili prava dika v vseh stanovih, in postali naj srčnejši boritelji njegovih pravic.

Število teh narodnih vojakov je raslo leto za leto, kateri so se z uma svitlim mečem pogumno borili na kmetijsko-gospodarskem, političnem, lepoznavskem in vednostnem polju.

Vsemu njihovem prizadevanju in naporu je bila vodnica le ena in glavna misel, namreč: slovenskemu narodu pokazati veljavo in lepoto njegovega jezika, vzbuditi v njem narodnega duha, ter povzdignoti ga na višjo stopinjo splošnega blagostanja in omike.

In ako prav pomislimo, kaj je ljudstvo brez narodnega duha, moramo, vzlasti dandanašnji, ko sovražniki slovenskega naroda bolj od kdaj poprej preže na njegovo pogubo — učiti in bodriti prosti narod, da živo spozna veliko vrednost svojega narodnega življenja, ter si ga tem gotoveje otme.

Vzlasti čitalnic in drugih enakih narodnih društev bila bi v sedanjem položju in času najsvetejša dolžnost, v bodrenje naroda napeti vse svoje moči, ter prirejati času primerne veselice, katere bi z svojim značajem toliko bolj uplivala na čut naroda, ter mu budile narodnega duha.

(Konec prihodnjič.)

Nekatere opazke o srbskem kraljestvu.

(Konec.)

Za hodžo so pobegnole vse boljše turške družine. — Moram reči, da je mnogo minaretov krasilo Belgrad, zdaj pa ima Belgrad malo stolpov, ker prav za prav nema mnogo cerkva; samo ena metropolitanska, večja, ena manjša vojaška in ena majhna brez stolpa — to je vse; kar premore Belgrad v tem obziru, čemer se je čuditi, ako imamo obzir na veliko in bogato prebivalstvo. A pravijo mi, da se Srbi radi križajo, (po srbsko krstijo) a cerkve malo obiskujejo. Narodni srbski običaji pa so v najožji zvezi s kultom, blagoslovenja, rotenja itd. je tukaj prav dosti. V Belgradu je več gimnazij in drugih šol, vojaška akademija prav dobra, univerza, učeno društvo, mnogo drugih društev za razveseljevanje in gmetni napredek, dve banki in še marsikaj zanimivega. Kar se tiče prebivalstva samega, trdim, da je Srbini rojen trgovec in tipus trgovskega mesta ima tudi Belgrad, obrtniki so večinoma Nemci, pravi Švabje, ki so tukaj uže naturalizirani; oni imajo v Belgradu tudi svojo protestantsko cerkev, katero jim je sezidal rajni knez Mihajlo. Ti

Nemci sicer mej soboj vedno govoré nemški, vendar pa ne delajo propagande za »Reich«, kakor naši v Ljubljani, Zagrebu itd., oni temveč trdijo, daso Srbi in zvesti podaniki svojemu kralju; tukaj dobro živé, zaradi tega pa se polagoma tudi posrbijo, ker njihova deca so vsa uže po srbski vzgojena. Nemcev je v Belgradu nad 4000 in v mestu sliši se prav dosti nemški govoriti, to pa zato, ker tudi mnogi inteligentni Srbi, ki so bili odgojeni v Avstriji, na Nemškem in Francoskem, radi se ponašajo po ulicah z nemško »špraho«. »Tout comme chez nous«. Posebno zanimiv del belgradskega prebivalstva so pa španski židje, kateri imajo lastni oddelek mesta na spodnji donavske strani; ti ljudje so jako dobri in bogati trgovci. Došli so sem, ko so bili prognani iz Španske, tukaj živi nad 300 družin španskih židov, ki mej soboj še vedno neko polomljeno spanjščino govoré, sploh pa so jako patrijotični srbski podaniki, vsi govoré prav izvrstno srbski, čudno je le, da niso v dobi nad 300 let, kar tukaj živé, še pozabili španskega jezika. Bogatejši španski židje so jako omikani, ker se šolajo po širokem svetu; ti ljudje govoré navadno po 3 do 4 jezike, posebno dobro pa nemško in francosko. Dokaz njihovega patrijotizma je ta, da so se v zadnji vojni bili odlično za srbsko domovino in da so zdaj sklenoli podariti kralju voz vreden nad 6000 cekinov, v katerem se boje peljal na kronanje. Ti židje dobro napredujejo mej Srbi, a nemški žid nema polja na Srbskem, Srb se ne da slepiti, on je jako previden; oni židje, ki po Hrvatskem širijo nemško kulturo, v Srbiji ne morejo dobro napredovati. Uzrok temu je tudi ta, da srbskemu kmetu ne sme nihče do neke meje eksekutivno prodati posestva, to je: posestvo srbskega kmeta je le do neke meje zadolžljivo. Taka postava bi bila pač še potrebna na Hrvatskem, nego pa v Srbiji, kder je ljudstvo veliko treznej in štedljivejš, nego na Hrvatskem.

V Belgradu živi tudi mnogo Italijanov, in našel sem celo 2 gostilnici in eno kavano Italijansko; Italijani pa so večidel le začasno naseljeni kot zidarji, stalno naseljenih je manj. Še moram omeniti, da je še zdaj poznati na donavske strani mesto, kder je stala palača princa Eugena in Laudona, ki oha sta bila v Belgradu po slavni bitki proti Turkom, toda zdaj stojé tam magazini in le tu in tam kakšen kamen spominja na one čase. Interesiralo me je posebno, da si ogledam tudi srbsko ljudsko zastopstvo, skupščino, katera ima svoje seje v lesenjači, provizoričnem zidališču, kakor avstrijski parlament. Srbska skupščina ima jako

Podlistek.

Odlomki iz mojega dnevnika.

(Spisuje Samovič.)
(Dalje.)

Ni minolo mnogo časa, slutili smo vsi, da bo k malu zopet krvav boj; prišel je Kresni dan 24. junija. Tega dne niso nam goreli staro-običajni kresji po visočinah, ampak gorele so v divjem plamenu hiše v Solferinu.

Dva dni pred krvavim bojem na večer je zaukazal stotnik, naj se sestavi patrola, katera pojde čez vodo v sovražni tabor. Vsak je nategol ušesa, koga pač zadene ta nevarna in prodrzna hoja. Misli si, dragi bralec, — zadela je prva imena naše uže znane garde in še drugo četvorico, same zvite buče, mej katero sem bil tudi jaz. Takoj smo se pripravili, telečjake smo tako vredili, da je bilo treba pocuknoti le za vrvice, da padejo raz rame, da lahko hitro tedemo, ako bi napadeni bili. Prijahalo je 7 brhkih ulane, s katerimi smo se otptili proti velikej reki, ki je mrtvaško tiho tekla. Laško-francoska armada je na desni breg prišla pred mrakom, in je sprednje straže postavila ne daleč za reko.

Jaz in vodja konjici sva se porazumela, in ker sem jaz bil stareji v službi, prevzel sem vodstvo obeh patrol. Tiho smo se v bojnem redu bližali groznej reki, ukazal sem našim in konjic: *nič ne govorite!* da se je lahko slišalo vse okrog nas. Konji so po travnikih šli in ulanci so vedno z sulicami pred saboj dregali v tla, da se ne prevrne kedo v kak graben. Prvi konjik se je ustavil ter objavil: Reka je tu. Zdaj so vsi konjiki raz konj stopili in vedli svoje konje za brzdo do vode, ter so z sulicami merili vodo. Bila je globoka, a čez je bilo treba.

— Jaz sedem na konja k vodji konjice in drugi na druge konje —; ubogi konjiči so se bali v reko, še bolj groza je bilo nas. Flajšmana in Šupico še nikdar nisem videl, da bi se bila pokrivala, a zdaj sta se oba trikrat pokrivala — i molčala. Konjiki so ostrogami spodbodli konjiče in vsi smo bili v reki, ki je tiho počasi lezla. Grozna je bila ta mokra pot, vsak je sapo k sebi ulekel. Voda nas je nekoliko zanesla, a vendar ne daleč, ker ima počasen tok, konjičev glave so se z vode kazale, vse drugo je bilo pod vodo. — Puške smo k višku držali z napetimi petlini, da bi se branili, ako nas bi sovražna straža ob kraju vode ustavila. Breg onkraj se je uže dobro razločil, konji so omagovali, pred

nam sovražnik, mi globokej reki izročeni, gorje nam v temnej noči! — Povelje se je moralo točno izpolniti, v vojni ni mogoča prevara ali delo na videz, kajti vsacemu gleda smrt v obraz, vsak tedaj ukazu ostro sluša, da ga ne zadene nečastna smrtna kazen. Prvi konj, ki je zadel s kopitom na trdo zemljo, bil je najin; ali breg je bil strm, konj je praskal s prednjima kopitoma, pa ni mogel na suho, skoraj smo utonili; jaz sem pri tej priliki s konja pal, ker se je konj po konci ob bregu vspel, a otel sem se na suho, drugi pa so se spustili po vodi, nižje prišli na plitvo i na suho. Flajšman je rekel, ko je s konja stopil: »V vsem življenji še nisem bil v tolikem strahu, ko nočoj, Bog ve, kako pridemo nazaj.« »Tiho!« zaukazal sem Flajšmanu, »ako ne, posečem te, tu se ne sme plašljivo govoriti, ali ne veš, kaj veli vojni zakon.« Omolkol je, kajti prepovedano je vsacemu v vojni plašljivo govoriti, ker to pohujšuje vojake ter jim hrabrost jemlje. Da tudi meni ni boljše pri sreci bilo, to si vsak sam lahko misli, toda srčnost se mora kazati, če tuji je v sreci ni. Tiho smo se plazili dalje, zapazili smo daleč tam ognje, konjica je morala prva dalje. Dež je lil, kakor iz škafa, zdaj smo čuli, da je zažvenketala ulančeva sablja, zasačil je laško predno stražo, in predno se je

ganola, bila je glava prekljana. Zadej daleč so se vojaki pri ognji greti in sušili, nič hudega sluteči, ker je pred njimi bila velika reka. Vsi smo se zbrali okrog mrtvega sovražnika in opazovali, kake vojaki so v taboru in koliko jih utegne biti. Zdaj smo morali mi ostati na mestu, konjica pa je šla tiho po travi gori. Mej tem pa dospe laška patrola proti nam, mi smo v mokro travo legli in ko je šla mimo nas, skočili k višku pred njo i za njo ter jo tiho razorožili. Nevarnost je rasla, ulanci so tiho pritapljali nazaj, jaz sem zapovedal, da se moramo vrniti, Flajšman je držal dva Plemontezarja in Palčić dva druga. Štupica jim je puške pobral ter jih nesel v vodo. Vrnoli smo se k reki in peljali saboj vjetnike. Ko do vode dospemo, ukazal sem Flajšmanu, ki se je spet obrabil, naj jim reče, da morajo tu mirno stati, dokler pridejo drugi naši, če ne, živi ne ostanejo. — Pripravljali smo se čez reko nazaj in uže smo bili na konjih, kar začujemo laško patrolo blizu nas, kajti zagnali so krik, ko so predno stražo s prekljano glavo dobili in takoj je bilo v sovražnem taborju vse po konci.

»Urno napreji!« ukazem, in objela nas je grozna reka, mimo ušes pa so zvižgale svinčenko. Strašna noč je bila to, v reki smo se drug od drugega zgubili, jaz sem zaduji bil,

demokracija obraz, večina skupščinarjev je obledela po kmečko; ali vmes so tudi gospodje visoko omikani in fino napravljeni. Kar se tiče govorniške spretnosti kmečkih poslancev, moram reči, da mnogo kmečkih poslancev še lepše, točnejše govori, nego pa gospodski; slišal sem ene in druge v hudej debati dne 16. m. m., ko so govorili proti ministru Mijatoviću; češ, naj skupščini razloži, dokle je zabredla vlada v Bontoux-ove zadevi. Padla je marsikatera pikra beseda, ko je minister odgovarjal, da ne more odmah vse stvari razložiti, ampak da to stori po par tednih. Razkačenost radikalcev in Rističeve stranke je postala zaradi tega tolika, da so dotični poslanci (okoli 50 na število) s protestom drugi dan po tej debati zapustili skupščino in da se je morala skupščina zaradi nesklepčnosti razpustiti. V kratkem bodo volitve in boj bo hud, vendar pa ima sedanja vlada veliko večino za seboj in utegne tudi v tem važnem prašanju zmagati. Čudno je videti v Beogradu i po drugih krajih Srbije na tisoče tujih delalcev brez dela, kajti povsod so uže zidali železnico, a kar naenkrat je bilo delo ustavljeno in zdaj uže par tednov ubogi delalci postopajo in si pojedajo zaslužene krajearje; mej temi delalci je mnogo Italijanov, Bolgarov, pa tudi hrvatskih Primorcev. Danes še nihče ne ve, ali bode vlada sama železnico naprej zidala, ali prevzame to delo »Länderbank« ali kedo. Moramo reči, da je Bontoux-ov padeč Srbiji zadal hud udarec in napravil veliko zmešnjavo. Vendar pa mora Srbija še v tem poletju nadaljevati železnico na kateri koli način. Radikalci so bili ta prilika povoljna, ker Ristič in drugi, kateri se poslužujejo radikalcev, radi bi vrgli sedanjo vlado, katera pa zopet uživa veliko zaupanje pri kralju. Kakor sem se prepričal od bliže, je Srbija premajhna za vse kandidate ministerstva in ti večni kandidati žalibože dražijo stranke tudi po nepotrebnem, da se pulljo mej soboj. Vsak hoče tukaj minister biti in to je naravno v malej pa tako demokratičnej državi, kakor je Srbija. Morila in najbrže ne bi bilo v Sloveniji nič boljše, ako bi obstajala. Vendar pa bi trebala Srbija za zdaj miru, da se z vso silo vrže na delovanje na potu raznega napredka in zatorej bi bilo po mojem menenju najbolje za Srbijo, da bi uživala vsaj 10 let zlatega miru, kar pa bo težko mogoče v oči gled silnosti, s katero je nastopilo slovansko prašanje.

Dopisi.

Iz Padrič 3. aprila.

Draga »Edinost«, sprejmi v svoje predale malo vrstic iskrene naše zahvale onim čt. gospodom, ki so blagovolili pomagati po požaru poškodovanim kmetom. Srčno zahvalo izrekamo našemu mestnemu županu velečestitemu gospodu dr. Bazzoniju, ki je iz svojega žepa razdelil mej pogorelece 131 gld. in 20 gld. mej uboge otroke v Padričah. Iskreno se zahvaljujemo našemu okrajnemu glavarju, veleštovanemu gospodu Mirkoviču za njegov blagi trud in vsem gospodom kapovilam, ki so po vaseh podporo pobirali. Zahvaljujemo se vsem onim gospodom iz Trsta, Bazovice, Lipice in gospodu Nabergoju, ki so skupaj zložili 81 gld. 40 kr., gospod Gasperčič je daroval robe za zidanje v vrednosti 20 gld. V vaseh so zložili: v Lonjerji 26 gld. 78 kr., v Gropadi 7 gld. 20 kr., v Trebčah 6 gld. 45 kr., v Banah 4 gld. 90 kr., v Padričah 35 gld. 80 kr., mestni župan je poklonil 131 gld. Skupaj 313 gld. 35 kr. Hvala vsem v imenu obdarovanih pogorelcev

Josip Gergič
kapovila iz Padrič.

prišla sva s tovarišem in konjičem sredi vode na plitvo, nobenega nista čula, bal sem se, da jih je voda odnesla, toda ni se nobeden naše garde zgubil. Flajšman je prvi raz konja pal, ter se mu za rep prijel in otel; Štipica in Palčiča in druge tri je voda daleč zanesla, a prišli so tudi na suho. Jaz in moj ulanski tovariš, brhek Poljak, nista znala kam krenoti, on se je popolnoma zgubil, da ni znal, kje je naš breg, i kje sovražnikov, a jaz sem to dobro vedel, ker mi je tok vode naznanjal. Vnovič se spustiva v globoko vodo, konj je zgubil pogum, razgetal je in kopal s prednjima nogama, ostroge so ga primorale dalje. — Za nami se je vedno bliskalo iz sovražnih pušk, konj se je obrnil navzdol po vodi, strah je preletel oba, ostroge niso več koristile — pogreznol se je; jaz sem se spustil raz konja in plaval v polnej vojaške opravi, puško na rami sem na jermenu nosil — daleč me je voda nesla, čutil sem dobro, da se mi noge zapletajo in me obleka v dno vleče, toda porabili sem vso moč, plaval sem urno, da sem se na vodi obdržal. »Hvala Bogu!« rekel sem, poprijemši se veje na bregu, a ko sem se hotel na suho pognati, odtrgala se je, i z njo velik del brega, ki je izpodjeden bil, in

Smerje, dne 10. aprila.

V našej občini se nahaja uže nekaj let sem neka kuga, katere pa do sedaj v javnosti še nihče omenil ni bil. In ta kuga, katera uničuje prvič: človeško zdravje in drugič: kmetiški blagostan in premoženje, ta kuga je neka smrdljiva voda, katero neka postarana vdova in nek stegen dedec, kateri je zbog svojih neumnih spekulacij premoženje zapravil, pod imenom: tropinovec, slivovec in brinjevec, kuhata in ljudem prodajata. Tej kugi je zapadla dne 1. aprila t. l. v premske občini uže jedna žalostna žrtev, namreč ubog čevljarček, ki ima ženo in štiri nepreskrbene majhne otroke, katerega je omenjenega dne vsled rednega nezmernega uživanja tega peklenskega strupa mrtul zadel.

Kedo bode, prašam, sedaj skrbel za pet oseb, katere niti zemljišča niti svoje lastne hišice nemajo? Premska občina je sama uboga, a da bi se zapuščenih usmilil tisti, kateri je tega zla vsled prodaje strupa največ bolezn i mogoče tudi smrti družinskega reditelja kriv, ne verjamemo. Nam se zdi, da nova postava, po kateri mora vsak prodajalec žganih pijač razmeren davek plačevati, ne bode zadostovala, da se odvrne to zlo, ampak trebalo bi se poprijeti izdatnih sredstev.

To je žalostno, prežalostno, da se mej slovanskim ljudstvom more še dandenes kaj takega pripetiti. In takim žalostnim prikaznim gotovo ne bo konca, dokler tudi gg. županje z natančnim spoštovanjem prepisov o skrbi za zdravje k temu ne pripomogo: Smerske občine župan je za blagostanje svojih občanov gotovo unet mož, a ga mnogovrstna druga opravila zadržujejo, da mu ni možno marsičesa poskrbeti, kar bi vrlo dobro služilo v prospeh blagostanja, ali vsaj v odvrtne zla od svojih občanov. Zatorej pa mi na tem mestu okrajni fizikar v Postojni najuljudneje prosimo, naj blagovoli omenjeno stvar natančno preiskati, ter kuhanju tega peklenskega izdelka — konec narediti. — Drevje je v najlepšem cvetju, a danes popoldne je po vseh gorah in tudi bližnjih vaseh sneg zapadel. Kaj bode iz tega, vé sam Bog, kateri naj nas obvaruje hudega in podeli boljše čase.

Iz Ljubljane 10. aprila.

V Mozirji na Štajerskem se je osonal »Sokol« in to za celo savinjsko dolino pod imenom »Savinjski Sokol«. — Vrli dečki so to; ta teden so bili v Ljubljani, da so si ogledali orodje našega »Sokola« ter si naročili trobente, obleke in drugo. Članov ima uže sedaj nad 100 in denarja so nabrali okoli 500 gld. Tudi zastavo so si naročili in v Binkošti napravijo z nami vred svoj prvi izlet v Zagreb, kamor so itak vabljeni.

Bi li ne bilo mogoče tudi v Trstu osnovati »Sokola«? Delajte, delajte na to, da ga i pri Vas osnujete, videli bode, da bo »Sokol« imel največje zasluge za probudo naroda. Hajdite, združite narodno mladež in počnite z delom. »Sokol« bode imel pri Vas obilo uspeha, kajti, ko bode edenkrat nastopil, bode imponiral in člani bodo dohajali sami brez nasilstva. Ako je mogoče vzdržavati se nemškemu telovadnemu društvu ondi, žalostno bi bilo, ako bi se ne upali osnovati in vzdržavati »Sokola« v Trstu. V to društvo bode zbirali lahko mlade in čvrste junake ter jih tako odtegnete nemštvu in lahonstvu. Mi bomo na to z vsemi svojimi močmi delali, da se ustanove v Trstu in Gorici, dalje po Koroškem in Štirskem »Sokolova« društva, da potem sklenemo skupno zvezo, koja se ne bode dala nikad razrušiti. Tedaj, na delo, bratje!

malo je manjkalo, da ni tudi mene podsulo. Zopet me je dalje reka nesla, in uže sem si mislil, da bo treba utoniti. Vzdahtol sem: »Ah, tako daleč od svojih moram tu poginoti v vodi, ne na bojnem polju!« V tej obupnosti trdimob stor, hitro se ga oklenem, odahnem se polagoma — potem pa skobacam vtujen na suho. Z desnega brega so še vedno streljali na nas, a zadel niso nobenega. Kde sem? ogledujem se okrog in okrog, nobene žive duše ni tukaj, ni Flajšmana, ni Štipice, vse me je zapustilo, gotovo so me uže za zgubljenega imeli. Jaz korakam po levem bregu navzgor, vse je bilo tiho; kakor blisk plane kojnik k meni kriče: »Stoj!« in mi skoraj svojo sulico v prsa porine. »Dober prijatelj« odgovorim in povem parolo tistega večera. Takoj me je spoznal, bil je načelnik patrole ter mislil, da je sovražnik čez reko prišel; razposlal je svojo konjico hitro gori in doli na ogled. V tihem pogovoru sva korakala do mesta, kder je moje lovec pustil. Tu sem takoj vprašal, če so se vsi oteli. Vsi so bili veseli, ko so me zopet videli, posebno pa moj sluga Flajšman. »Per mej zeleni, gospod oberjeger, če zdaj niste poginoli, pa nikdar ne boste, per mej dunaj, tako smo žrli to proketo laško vodo, kakor bi ne

Politični pregled.

Notranje dežele.

Denes ste se odprli delegaciji, 18. t. m. pa se odpre zopet državni zbor.

Na Dunaju so se pogovarjali ta teden avstrijski z ogerskimi ministri o predlogih, katere storé delegacijam zastran Bosne in Hercegovine. Zahtevali bodo baje 10 milijonov; polovico tega zneska se porabi za stavbo majhnih trdnjav, vzlasti ob črnogorske meji. Ustaja je končana, le tu pa tam se še prikaže tropa upornikov, ki pa pred našim vojaštvom vselej pobegne. Vojakov je doli 45.000, pa večina dobi k malu odpust.

F. J. M. baron Filipovič, poveljnik na Dunaju, pride vsled lastne prošnje nazaj v Prago, a na njegovo mesto F. Z. M. Bauer z Erdelja.

Minister Taaffe je izdal ukaz političnim gosposkam, naj zabranjujejo shode, v katerih bi se ščuvalo zoper jude. Prav tako pa bi mi želeli, da prepove tudi judom in njih prijateljem v časnikih in shodih zasramovati kristijane, in ščuovati Nemce zoper Slovane. Le judovska ošabnost in odtirja je zakrivila, da so se začeli ljudje vanje zaganjati.

Komisija za štedenje pod grofom Hohenwartom je nasvetovala vladi, naj se odpravi deželna vlada v Solnogradu ter zedini z deželnim namestništvom v Lincu. Tudi druge važne preuredbe v upravi namerjava predlagati, da se prihrani mnogo stroškov; mi naglašujemo zopet: naj se odpravite višji sodnji v Gradcu in Trstu, in ustanovi višja sodnja v Ljubljani.

Duhovi, katere so ustavoverci klicali, začeli so se oglašati. Ker so ustavoverci judom v roke delali, prišlo je do tega, da so ti dobili največji vpliv v vseh zadevah političnega in socialnega življenja; s časniki so ljudstvo slepili in spridenost mej njega sejali, z bankami i družimi nečistimi podjetji pa ga molzli in odirali ter svoje žepe polnili. Zato je obubožal kmet in mali obrtnik; ni tedaj čudo, da so na Dunaji pogostoma shodi, v katerih se judje nad vso mero napadajo. Tak shod je bil 4. t. m. Nek Holubek, rojen Dunajčan, strašno je mlatil po judih, rekel je mej drugim: »Mi smo dali judom pred 34 leti enakopravnost i nadejali se, da bodo hvaležni za ta dragoceni dar, ali naše upanje je bilo prekanjeno. Jud ni več naš so državljani, vsilil se je nam za gospoda, postal je naš mučitelj, naš preganjevalec, ki nas v sužne sponse kuje. Kristijan se mora oslabil, uničiti, osramotiti! Prišlo je do tega, da se v stolnem mestu kristijan zaničuje, ker se vede, kakor je kristijan spodoben! V vseh strokah političnega in socialnega življenja vlada nam jud. Ima li več izobraženosti? Nikakor ne! To so njegovi verski in naravni nauki, tisti nauki, ki so zapisani v knjigi »Talmud«. Veste li, kaj je zapisano v teh bukvah? V očeh judov ste vi psi, osli in svinje!«

Vladni zastopnik je po teh besedah prvosednika opomnil, da govornik ne govori o predmetu ter zahteval, naj mu besedo vzame, a ker prvosednik tega ni hotel storiti, prepovedal je dalje zborovanje.

Judovsko prašanje je tedaj stopilo na dnevni red, vzbudila in vzgojila ga je ustavoverna stranka, ki ga pa zdaj, kakor vse druge svoje grehe, na vso moč od sebe in — vladi na ramo vali! Če pomislimo, da je bil prvosednik pri tem shodu glasoviti državni poslanec g. Schönerer, eden izmed najhujših levičarjev i nemških irredentarjev, če si pri tem predložimo, da je judovstvo največja podpora levici, potem je pač jasno, da levica nema nobenega načela i nobene morale; njej gre le za vladanje in bogatenje.

bili uže dvajset let nič pili, škoda, da ni bilo vino ali šnops, potem bi se pa še kopal v njej do konca sveta. »Puške poskusite, — ukazal sem — če so še za rabo, in vse je bilo v redu, voda ni do prahu prišla, ker so bile krogle z lojem dobro namazane. Zdaj se oglasi Štipica: »Ti, Flajšman, vedno si pogumen in norce briješ, to pot si bil pa proketo tih, mislim, da si se bal iti v krtovo deželo.« Molči Štipica, nikar me ne draži, per mej dunaj, kedo bi se ne bal, skrbelo me je, kedo bo za mano dedoval. »Saj nemaš ničesa;« reče mu Palčič, »saj ne veš, kje si doma, numara je bila na hruški, in kar je veter to podrl, pa nemaš vruga.« Še bi besedovali bili, ali prestrigel sem jim besedo s tem, da sem zaukazal odhod.

Tresli smo se od mraza, zohje so klepetali kakor v mlinu, jaz sem bil posebno utrujen in omamljen od vode, ker sem se tolikokrat potopil. Prišli smo v tabor po polnoči ob dveh. Vse je strmelo, ko sem poročil, da stoji onkraj brega k večjemu en bataljon pešcev ter kako so postavljani. Po navadnih vojaških ukazih smo šli k našej četi, da počijemo. Ko smo odložili orožje, šli smo se sušit k ognju, ki je bil za nekim nasipom. Flajšman je začel po navadi

Dunajčanje bodo prihodnje leto praznovali dvestoletnico, kar so bili Turki, ki so Dunaj oblegli, pri tem mestu potolženi. A dunajski mestni očetje so bili v druge homatije tako zapleteni, da so na to čisto pozabili i še le naučno ministerstvo je moralo to stvar sprožiti; ono je razpisalo troje daril po 2000, 1500 in 1000 gld. za načrt spomenika, ki bi se postavil v stolnej cerkvi sv. Štefana.

Novo papirnato rento za 37.565,158 gld. je prevzela kreditna banka z Rothschildom po 92.12%. To je zato pomenljivo, ker so ustavoverci trdili, da sedanja vlada nema zaupanja pri denarnih zavodih.

Dogovori naše vlade z ogersko zastran *znižane carine za Trst in Reko* se vspešno vrše bodo in k malu končani. Praški trgovci pa se upirajo tej znižani carini ter so trgovinskemu ministru poslali posebno deputacijo o tej zadevi. Oni so namreč v zvezi z velikimi hamburškimi trgovci in posredujejo trgovino s kolonialnim blagom; znižana carina pa bi to posrelovanje uničila.

Madjari so silno razkačeni na nemški »Schulvereine«, v Berolinu porojeno dete, ki hoče sejati tudi mej njimi strupeno seme. Hudo ga obsojajo, ker nema nobene pravice vtikati se v ogerske zadeve. Madjari imajo prav, da ne trpé kukavičnih jaje v svojem gnezdu. O tem jih moramo posnemati tudi mi Slovenci.

Zadnji boji v Krivošji so bili prve dni tega meseca. Po noči od 1. na 2. t. m. so se začeli pomikati vojaki od morske strani proti Dragalji, Zagvozdku in Belej gori, da vstaje z visocin spodé. Glavni napad je bil 3. t. m.; uporniki so se v začetku pogumno branili, a po 11/2 ure trajajočem boji so uvideli, da so v nevarnosti ter so pobegnoli proti Orjenu, od kodar so se po drugej poti skušali zopet vrroiti, kar se jim pa ni posrečilo. Imeli so veliko izgubo, vojakov je bilo osem ranjenih.

3. t. m. so po kratkem boji posedli naši vojaki Mačjo planino in 4. Belogoro v Krivošji. Uporniki so ubegnoli proti Gradovini in Gredl. 4. so upornike izgnali z Lisca ter zasedli Vuč zub in Orjen. Vojaki so prodrli do črnogorske meje in pozdravili črnogorski kordon.

V Hercegovini so ujeli uporniškega vodjo bega Hamdića.

Vnanje države.

Časniki poročajo, da pride srbski kralj letos poleti obiskavat našega cesarja, ko bo popotoval v Moskvo h kronanju ruskega carja.

Zopet se govori, da ruski car k malu po kronanju obišče našega cesarja; ne vemo, koliko je na tem resnice, gotovo pa je, da za stran shoda našega cesarja s italijanskim kraljem še nobenih dogovorov ni bilo.

V Črnej gori je tri tisoče otrok in starcev iz Krivošji, pa prav malo za vojno sposobnih mož. Črnogorski knez je k sebi poklical vataške vodje ter jim svetoval, naj se polvržejo.

Knez Gorčakov se je vsled bolehnosti in starosti odpovedal ministrovanju za vnanje posle. Ruski car je to odpoved sprejel ter je bil na njegovo mesto imenovan Giers. Ne le ruski, temuč tudi nemški in avstrijski vladni časniki so to imenovanje prav sočutno pozdravili, ker je poročstvo, da Rusija neče vojne, ampak želi, da se ohrani mir.

V južnej Rusiji je bila zopet rabuka zoper jude. V mestu Ananjev blizu Odese, napali so kmetje v nočteljo 2. aprila na sejmu judovske prodajalnice ter jih porušili, tudi v Valegozovu so razrušili 30 judovskih prodajalnic in 80 hiš.

Na Francoskem hoče sedanja vlada uvesti brezverske šole. Vsled tega je velika agitacija v deželi, katoličami se pogumno branijo.

burke uganjati, pripovedoval je namreč, da ga je v vodi neka velika riba za nogo zgrabila, pa mu je le peto od čevlja odtrgala. Pili je iz svoje čutare na vso moč, tako tud njegovi tovariši, ker so prej v velikem strahu pozabili na rum, Flajšman pa se je izgovarjal, da ga je hranil za zdaj.

Popoldne pa je bilo zapisano v brigadnem in bataljonskem povelji: »Vodji patrole od 4. kompanije, višjemu lovcu Samoviču in vsem dotičnim lovcem in konjci izrekam za njih trud in točno izvršenje službe svojo zahvalo. Rodič g. m.« »Per mej dunaj!« reče Flajšman, »mi smo kavliji, kaj to, škaš šnopsa pa cigar, to bi bilo še boljše, je li Štipica?« Štipica se je modro razkoračil pred njim in mu odgovoril: »Ti si govoril.« Palčič pa je grizel skorjo 50 dni starega kruha, katero je v telečjaku našel, ter obraz tako zategnol, da smo se mu vsi smijali.

(Dalje prihodnjic.)

Turčija pošilja mnogoštevilne vojaške čete na Balkan, kakor bi hotela oproščene dežele zopet podjarmiti. Nemčija in Avstrija boste tedaj zahtevale odgovora, zakaj se zbira vojska ter dela nevarnost evropskemu miru.

V **Egiptu** so javne zadeve tako zamotane in v takem neredu, da se je najhujšega bati. Zadnji teden so zopet prišli na sled zaroti, v katero so vpleteni visoki vojaški častniki, ki so hoteli odstraniti Arabi pašo. Namestni kralj nema nobene moči, ampak delati mora, kakor mu ukazujejo vojaški mogotci, ki prav pridno praznijo državne blaginje in svoje žepe polnijo. V Egiptu vlada neka anarhija, katera se konča z versko revolucijo muzelmanov zoper Evropejce, ako evropejske velevalsti za časa tega ne ubranijo.

V **Algiru** so Francozje *Bu Amemo* popolnoma potolkli; on sam je sicer ušel, ali Francozi so zajeli večidel njegove vojske, živeža, in tudi 30 njegovih žen.

DOMAČE STVARI.

Nj. Visokost nadvojvodinja, Marija Antonieta je odpotovala iz Barkovlj v Bruck na Štajersko. Pred odhodom je podarila občanom v dobrodelne namene 70 gold. — Da bi se k malu vrnila! —

Izvrševalni odbor za razstavo je razglasil *pravila*, po katerih imajo razstavljalci pri pošiljavi blaga ravnati — žalibog samo v nemškem in laškem jeziku. Naj se oglasi za nje, kogar stvar zadeva. Posnemamo iz njih le to, da se mora blago od 5. junija do 15. julija v Trst poslati, in to pod naslovom izvrševalnega odbora za razstavo (*Exekutiv-Comite f. d. Ausstellung*). — V **drugem razglasu** pojasnjuje odbor področje v zadnji št. vilki omenjenega glavnega opravništva (*General agentur*), katero bo blago sprejemalo, nadzorovalo, prodajalo, i. t. d. — V **tretjem razglasu** priobčuje odbor vodila, po katerih se bodo ravnali pri prisojanju premij. Razstava obsega 25 odelkov, in za vsak odtok se bo imenovalo 7 sodnikov, katere potrdi protektor nadvojvoda Karol Ludevik. Premije se bodo delile konci razstave 30. septembra. — Zadnji čas se je toliko razstavljalcev oglasilo, da je izvrševalni odbor uže zdaj v strahu, kje dobi dovolj prostora. Čedalje večji pozor vzbuja razstava po vseh avstrijskih deželah, tu vse kaže, da bo imela velik uspeh. Pa tudi troškov bo mnogo več, nego se je spočetka računilo. Slovencem še to priporočamo, naj priskrbe za svoje blago razen nemških in laških tudi *slovenske napise*, kajti odbor jih dopušča!

Katalog tržaške razstave uredi nek Rudolf Mosse iz Berlina. Izda ga v nemškem in italijanskem jeziku, v prvem v 9000, v drugem v 6000 iztiskih. Da se Berlinčan in tudi razstavni odbor ne meni za slovensko izdajo, temu naj se čudi, kdor hoče.

Tržaškega mestnega zastopa gospodarstvo je neznosno. Mesto ima, to vsakdo ve, premalo morskih kopalj. Zdaj ste hoteli 2 društvi napraviti nove kopalje v Barkovljah in pri sv. Andreju, toda mestni zastop jima stavi tako stroge pogoje, da iz novih kopalj ne bo nič.

Komisija, ki se peča s tem, kako bi se Trstu priskrbel potrebna voda, izdala je zopet poročilo o tej stvari. Ona priporoča, naj se navede iz Bistrice 12.000, iz Reke najmanj 28.000 kubičnih metrov vode, kar bi zadostovalo domačim, javnim in obrtnim potrebam. V drugo vrsto stavi načrt zastran navoda reke Rižan in v tretjo Timava, nazadnje pa priporoča, naj se vsa ta stvar še odloži — Če pojde to tako dalje, smemo sklepati, da ta komisija vso to nujno stvar zauleče — ad graecas calendae!

Hišni najemni davek. Tržaški magistrat naznanja, da se je v posameznih katastrskih občinah v Kadinu, Čarholi spodnji in zgornji in v Škorklji nad polovico hiš po 3. 2 postave od 9. februarja 1882 v najem dalo in da so tedaj te hiše podvržene hišnemu najemnemu davku. Hišni posestniki so tedaj dolžni, hišno najemnino naznaniti c. k. davkarske upravi.

„Narodni dom“. Danes zvečer ob 8. uri bo v tržaški čitalnici zbor raznih tržaških slovenskih društev, v katerem se izvoli ožji odbor, katerega namen bo nabirati doneske za »Narodni dom«. — Občni zbor tega društva se je moral zaradi ljubljanskih mestnih volitev odložiti na 30. t. m. — Tudi v Srbiji nabira darove mej Slovence znani rodoljub z Goriškega, gospod Janko Vukasović-Stibil, srbski oficir v Beogradu. Mi želimo, da bi se mu posrečilo prav dosti nabrati, saj v Srbiji je dosti Slovencev v dobrih službah, in mej Srbi so tudi taki dobri Slovani, kateri ne odrečejo podpore bratskemu narodu.

Tržaške trdnjavne okrožje se ima omejiti. Kakor se nam je poročalo, bile so te dni zadevajoče preiskave v Trstu.

50 bolnih in ranjenih vojakov je zopet zadnji vtorek pripeljala vojna ladija »Gargano« iz Dalmacije v Trst, kjer so jih sprejele in okrepčale gospé podpornega društva in veterani. Prepeljani so bili v vojaško bolnico.

Naš domači polk Weber, tako se pripoveduje, vrne se še ta mesec iz Hrčevine v Trst.

Delalsko podporno društvo. Oni g. udje, kateri se hočejo jutri veselice v Gorici vdeležiti, naj se oglase v društveni dvorani še danes zvečer. Odbor.

Cerkveno petje pri sv. Jakobu je prav slabo, vseh pevcev je 5, recí pet in še ti nimajo poduka v petji. Do predlanskega leta so plačevali ti požrtvovalni pevci sami učitelja, da jih je v petji uril. Od pevcev se pa ne more zahtevati, da bi sami učitelja plačevali, ker so ubogi okoličani in rokodelci. Zdaj pa, ker nimajo več pévskih vaj, oslabele je petje, to se umeje samo ob sebi. Za cerkveno petje mora skrbeti v prvi vrsti g. župnik. Lepo cerkveno petje privabi vselej polno pobožnega ljudstva v cerkev; to nam dokazujejo druge fare, v katerih se za petje skrbi. Priporočamo č. g. župniku, da se pri fari sv. Jakoba kaj stori za cerkveno petje, ker to želi vsa fara. Več faranov.

Lloydove vožnje v Ameriko. O teh se piše »Politiki« iz Chicaga to le: Avstrijskega Lloydja parnik »Achilles« je dospel 3. marca v Novi Jork dobro naložen in pripeljal mnogo popotnikov. 16. marca je zopet v Trst odplul in po njegovej vrnitvi Lloydovo vodstvo določi, ali se ima redna vožnja ustanoviti ali ne. Lloydovo glavno agenturo prevzame v Ameriki Hugo vitez Frič, avstrijsko — ogerski konzul v Novem Jorku.

Vožnja Trst — Novi Jork ima pomenljivo bodočnost, ker trgovina z državami na sredozemskem morji se vedno širi in izseljevanje iz Italije je velik faktor. Za Ameriko je zelo važna stvar to, da bi Lloyd z vožnjo na vzhod, v Indijo, na Kitajsko itd. lahko Novi-Jork neposrednje zvezal s temi oddaljenimi kraji in posredoval v one kraje velik del prometa, kateri imajo zdaj Angleži v rokah. Avstrijskim trgovcem bi svetovali, naj se nekoliko bolj ozirajo v zedinjene amerikanske države.

Tramvaj. Od 11. aprila dalje se je ustanovila voznina na tržaški tramvaji tako, da se plača od ene do druge postaje 4 kr., za dve postaji 6 kr. in za tri ali več postaj samo 10 kr. Ta prememba je ljudstvu všečna, ker je cena jako niska.

Vreme smo imeli do velikonočnih praznikov jako lepo in prijetno; cvetna nedelja je bila v pravem pomenu besede cvetna; na veliko nedeljo pa se je pooblačilo in veliki ponedeljek popoludne je bil openski vrh snegom pobeljen; na Krasu in po drugih krajih, tudi v nekaterih krajih Istre, padel je sneg. Jasna noč od vtorka na sredo je zelo škodovala sadnim drevesom, tu i tam tudi trti; na poljih menda ni škode, natančnejši poročil še nismo.

Mrtvo truplo J. M. Bijača so našli 8. t. m. v gozdu pri Dolini v neke mlaki. Ne ve se še, ali se je tu zgodilo zločin ali nesreča.

Gosp. Pantke gimnazijalni vodja v Gorici, ne *realist*, kakor smo po pomoti zadnjič poročili, izgovarja in zagovarja se v »Triester Zeitung« o zadevi g. prof. Urbančičevega pogreba in nemškega »Schulvereins«. Nam se prav smešna zdi trditev, da bi g. U. znan narodnjak, ud čitalnice in podpornega društva, na smrtni postelji bil želel na svojo rakvo zgolj *nemške* napise! To veruj, kedor hoče, mi ne moremo. Namen »Schulvereins« pa je vsemu svetu jasn, — čemu bi se tedaj zakrival? Mi prašamo samo to: G. Pantke, *kdo* je ustvaril ta »Veren«? Može fakijske opozicije. Zoper koga? Zoper ministerstvo Taaffe, ker je proglašilo, da ne bode več dopuščalo Slovanov na steno pritiskati, ampak da hoče narodno enakopravnost izvršiti tudi v *šoli*. — Vodji gimnazije, vzlasti pa take, katere učenci so Slovani in Lahi, ni spodobno staviti se v vrsto opozicijskih agitatorjev, ker šolska disciplina pod tem trpi. Pomenljivo je tudi to, da je glasilo g. Pantkeju slovanofobna »Triest. Ztg.« — organ fakijske opozicije v Trstu. Povej mi, s kom se pečaš, in jaz ti povem, kdo si.

Spored slovenskega otvorjenja bralnega in podpornega društva v Gorici, ki se bode vršilo jutri, je ta le: *Predpoldne* ob 9. uri zberó se p. n. društveniki v društvenih prostorih na Travniku, od koder se napotijo na Kostanjevico. Tam bo ob 10. uri slovesna sv. maša. *Popoldne* točno ob 5. uri se začne veselica pri lepem vremenu na vrtu, pri slabem pa v dvorani restavanta »All' Europa« v Stabile-jevi hiši na Travniku in se bo vršila po tem le spo-

redu: 1. »Slovanski stopaj« vgl. Čibulka. 2. Predsednikov pozdrav. 3. »Slavčev spev« poje zbor. 4. »Postzug-Concert« polka vgl. Zimmermann. 5. »Domovina mili kraj« poje zbor. 6. »Evviva Gorizia« stopaj vgl. Nejedly. 7. Što čutiš poje zbor. 8. »Am Nekarstrande« Polka Mazurka vgl. Strauss. 9. »Pri zibelki« poje zbor. 10. »Boccaccio« Polka française vgl. Suppé. 11. »Jadransko morje« poje zbor. 12. »Banovci« stopaj vgl. Zajec. Petja se bodo deležili domači pevci in iz okolice. Godba bode veteranska iz Prvačine. Vstop je dovoljen samo društvenikom in povablencem in njihovim rodbinam. Pri vstopu se bodo pobirali prostovoljni doneski. Čisti dohodek je odinjen za društveno zastavo.

Volitve v ljubljanski mestni svet so se vršile 11. 13. in 14. t. m. i narodnjaki so zmagali v vseh treh razredih tako sijajno, da tega največji optimist ni pričakoval. Ljubljana je umila svoje lice, zopet je bela i dična matuška, katere se ves slovenski narod veseli ter jej čestita k slavni zmagi. Odzvonilo je nemčurškemu gospodarstvu v Ljubljani za večne čase; iz groba, v kateri je položeno, ni vstajenja! In ko bodo prihodnje leto nove volitve v deželni zbor, pade zadnji trohljivi steber in mir bo v deželi! — 11. t. m. je volil tretji razred, vdeležilo se je 218 volilcev in bili so izvoljeni narodni kandidati: *I. N. Horak* z 183, *dr. Valentin Zarnik* z 182 in *Ivan Hribar* z 180 glasovi; nasprotni kandidati so dobili 38, 36 in 33 glasov. — 13. t. m. je bila volitev v drugem razredu, vdeležilo se je 572 volilcev in bili so izvoljeni narodni kandidati: *Peter Grasselli* z 328, *F. Potočnik* z 323 in *A. Bajer* z 313 glasovi. — Najhujši boj je bil včeraj v prvem razredu. Izvoljena sta bila narodnjaka *J. Kušar* in *dr. Moše* in nemškutarja *Supan* in *Lužman*. Narodnjaki imajo zdaj v mestnem zboru večino, njih je 16, nemškutarjev pa 13. Ljubljana je tedaj naša; živeja bela Ljubljana!

Mnogo slovenskih občin je zopet poslalo državnemu zboru prošnje, da se uvede slovenski jezik v središnje šole in urade ter premeti graška višja sodnija v Ljubljano.

Slovenski poslanec vitez Schneider je po dolge bolezní popolnoma ozdravel, in se bode zopet vdeleževal zasedanja državnega zbora. To je vesela novica.

»Glasbena Matica« v Ljubljani bo imela 20. t. m. ob 8. uri zvečer občni zbor. Program: 1. Ogovor prvosednikov. 2. Poročilo tajnikovo o IX. društvenem letu. 3. Poročilo blaginjkovo o društvenem gospodarjenju. 4. Volitev 20 odbornikov, katerih mora najmanj biti 12 v Ljubljani, in mej njimi se zaznamuje posebe prvosednik in blaginjak. 5. Posameznih članov nasveti.

»Zvonov« X. je v Slov. Narodu priobčil to le vabilo: »Te dni pošljem mej svet zvezek svojih poezij. Knjiga bo deset tiskanih pol debela, s prav krasnim in močnim papirjem, kakršnega ni imela do zdaj še nobena pesniška zbirka slovenska. Cena bode zvezku po jeden goldinar. Slovence, ako sem si pridobil mej njimi kaj čitateljev in prijateljev, vabim s tem prijazno na naročevanje. Naročila z naročnino vred naj se blagovoljno pošiljajo založniku g. Ignaciju Gruntarju, c. kr. notarju v Logatci, pri katerem *jedinem* se bode dobivala knjiga. Ob jednom prosim sl. občinstvo, zlasti gg. bogoslovce, dijake, pa tudi druge ob jednom kraji živče rodoljube, da bi si blagovolili knjižico skupno naročevati, da s tem gosp. razpošiljatelju olajšajo trud.« To vabilo pač ne potrebuje priporočila, ker divna lepota X. pesnjí je sama najgorkješe priporočilo.

Goriški gospodarski list donša v tretje štev. te le sestavke: 1. Skupna avstrijska razstava mlečarskih izdelkov (masla, sira itd.) v Trstu. — 2. Razvrstitev avstrijskih vinogradov po čistem donesku. — 3. Podporno društvo in pa kmetijstvo. — 4. Hlevi naše domače živine kakoršni so in kakoršni bi morali biti s posebnim ozirom na zdravstvene razmere. — 5. Vrančini prisad. — 6. Ali so kraji koristni ali škodljivi rastlinam? — 7. Fuksin, s katerim brezvestneži barvajo vino, grozen strup človeškemu zdravju. 8. — Naj boljša jabelka. — 9. O delovanji naše kmetijske šole. — Oznanilo.

»Archiv für die Heimathkunde«. Izišla je uže 4. pola tega zanimljivega dela. Kakor prejšnje, obsega ta pola raznega gradiva, pa najvažnejši spis se nam vidi »Beiträge zur Geschichte von der Mottling und von der Sichelburg.« — Prijatelji zgodovine, podpirajte marljivega urednika!

Miroslav Hubmajer, slovenski junak in boritelj za osvobodjenje južnih Slovanov, postal je kapetan vatrogascev v Bukarestu, kder prebiva uže nekoliko mesecev. Na vsak način mu je le častitati k dober in zaupnej službi v tolikem mestu.

Telegram „Edinosti“

Ljubljana 13. marcija.

Velikanska narodna zmaga danes v drugem razredu.

L. Z.

Razne vesti.

Lepa pomoč. V sled pogora dunajskega gledališča na ringu je ostalo 43 osiromašenih otrok, kateremu vsacemu se je dalo 10.000 gld. pomoči.

Nova kraljevina Srbija ima 49.582 štirjaških kilometrov površja in 700.000 prebivalcev. Ona je tedaj po prostoru večja, nego so kraljevine Belgija, Nizozemsko, Dansko in Württemberg, a po številu prebivalcev je najmanjša kraljevina v Evropi.

Prorokovanje madjarskega pesnika. Czovitez je zapustil razen svojih pesnjí Debrečindčanom tudi svoje znamenito prorokovanje, v katero veruje še danes mnogo Debrečindčanov. Nujte nekoliko teh prorokb: »1832. leta umore papeža i mnogo kraljev. — 1833. vstane verska vojna. — 1885. Velika poveljenin beda. — 1886. Pride Antekrist. — 1887. Jezusov križ se prikaže na nebesu. — 1838. Mnogo čud se bo godilo na nebu. — 1889. Antekrist zapelje mnogo ljudi. — 1890. Hude verske vojne. — 1891. Prorok Ilija pride na zemljo. — 1892. Vojna mej vsemi narodi na svetu. — 1893. Nebo in mesec padeta na zemljo. — 1894. Mrtvi vstanejo in sodnji dan bo.« Temu prorokovanju prav dobro pristavlja »Narodni list«: Je li pesnik oni dan, ko je pisal to poročanstvo, pil samo vodo?

Dve luni. Nek zvezdogled trdi, da zemlja k malu dobi še eno luno. Če tega zvezdogleda luna ne trka, toliko boljše, ker potem bo manj tožb zaradi svečave po mestih.

Rapato zvezdo opazujejo zvezdogledi zopet na nebu. Preračunili so, da se bo do 8. junija vedno bolj blizala solncu in zemlji ter bo v prvih dneh meseca junija lepa prikazen na nebu, in mogoče je, da se bo 8. junija proti večeru celo s prostim očesom blizu solca videla.

Napčen račun. »To ti pravim«, dejal je nek lovec svojemu tovarišu, »če preračunim vse, kar me stane lovski list, hrana, in strelni prah ter kar obleke pokvarim in v svojem opravilu zanemarim, — pride mi vsak zajec, katerega ustrelim, na 10 goldinarjev.« Po takem pa imaš Boga hvaliti, odgovori mu tovariš, »da malokrat kaj zadeniš!«

Poslano.

Prvo po pokroviteljstvu Njeg. Velikanstva cesarja stoječe veteransko društvo za Trst in okolice imelo bode v nedeljo 23. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v gorenji dvorani »Monte verde« **izvenredni občni zbor**. Edina točka dnevnega reda bode predlaganje nekaterih paragrafov društvenih pravil.

Vstop h glavnemu zboru je dovoljen le onim veteranom, kateri imajo spoznavni listek leta 1882. Oni gospodje udje, kateri niso še teh listkov prejeli, naprosijo se, te v društveni pisarni via Tintori št. 1. v I. nadstrop. sprejeti.

Za društveno predsedništvo

Viljem Rácke
predsednik.

Književni oglaš.

Na 1. maja (19. aprila) letošnjega leta začeli bomo izdajati v Beogradu politični list v nemškem jeziku pod imenom

»Balkan Presse« (balkanska preša).

List bo izhajal dvakrat na teden na celej poli in bo veljal za Avstro-Ogersko, Bosno, Hrčevino in Črno goro za celo leto 10 gold. za polu leta 5 gold.

Da bomo izdajali ta list, probudilo nas je to, da danes pravega položaja na balkanskem poluotoku v Evropi prav natanjniko ne pozna, kajti spremena se, kakor vreme čez noč. Vse novine, naše, bolgarske, rumeljske zastopajo *strankarske interese*, resnica pa pri vsem tem ostane na strani. Vsak trobi v svoj rog, prvi za nove, drugi za druge interese! Mi bomo hodili pravo pot, ni na desno ni na levo, ne zoper vlade, ne za-nje, prinašati hočemo dogodbe in stvari, kakor so same po sebi in — kakor Bog da! To naše edino neodvisno stanje bomo branili z vsemi močmi. Dispozicijskega fonda jedne ali druge vlade ni nam potreba, kajti nadejamo se podpore pri vseh narodih, koji se za dogodbe na balkanskem poluotoku brigajo.

Da bomo izdajali naš časnik v nemškem jeziku, uzrok nam je ta, da ni drugega jezika v Evropi, ki bi ga vsi Slovani brez izjeme toliko poznali, kakor tega. Umeje se, da bomo zastopali v prvi vrsti *slovensko stališče* in njegove interese.

V podlistku pomo prinašali povesti iz narodnega življenja, krvave borbe križa proti polumescu, vojne bilješke itd. vse skozi sama gola resnica! Za podlistek ni nam treba »romanov« itd. Krvavi dnevi iz »Kosovega polja«, pa do cvetne nedelje 1815 l. v Srbiji, v Bolgarskeji pa do prihoda »cara osloboditelja« 1877, dajali bodo nam toliko gradiva, da bo vsacega več zanimalo, nego *najzanimljivejši* roman. Črnogorci so imeli »dnevi krvavih dni«, mi drugi Slovani na balkanskem poluotoku smo imeli *petsto krvavih let!*

Pri našem podvzetju ne iščemo dobička, kar se iz cene našega lista vidi. Treba pa je v obzir jemati, da so tukaj dejalne moči najmanje dvakrat tako drage, kakor v Avstriji. Tiskovni troški so tukaj toliko, da pri vsak človek ne bi veroval, dokler se sam ne prepriča.

Naš list bo izhajal, kolikor moremo danes računati v 5.000 iztiskih in od teh ostane polovica na balkanskem poluotoku, v Srbiji, Bulgariji in Rumeliji (tudi v Bosni), toraj se list za

